

**Sayın Divan,
Değerli Meclis Üyeleri,
Basınıımızın Güzide Temsilcileri,
Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu ve kendi adıma,
Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.
Kasım Ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz.**

Değerli meclis üyeleri,

Vatani görevini yerine getirirken şehit olan evlatlarımızı, bir kere daha saygıyla anarken, hafta başında İstanbul'da eğitim uçuşu yapan helikopterin düşmesiyle şehit olan askerlerimize, dün de Batman'da şehit olan polisimize Allah'tan rahmet diliyorum, Türk milletinin başı sağ olsun. Yaralı askerimize acil şifa diliyorum.

Desteğini her zaman yanımızda hissettiğimiz TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu, Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) Başkan Yardımcılığı görevine yeniden seçildi, kendisini tebrik ediyorum, başarıları daim olsun.

Zorlu bir sonbaharı ardımızda bırakırken, umudumuzu koruyarak kış mevsimine giriyoruz. Kasım ayı, tarım sektörü için sancılı geçti. İçerisinde bulunduğumuz zorluklara karşı bir yılgınlık ya da teslimiyet içinde değiliz. Zorlukları aşmak için hep birlikte canla başla çalışıyoruz, çalışacağız. Çünkü stratejik sektör olan tarımı, el birliğiyle hak ettiği yere getirmeli, tarıma itibarını yeniden kazandırmalıyız.

Sevgili arkadaşlarım,

Yaşadığımız enflasyonun baş sorumlusu olarak gösterilen tarımsal üretim ve ticaretin enflasyonu, yani tarım ÜFE yıllık yüzde 16 civarındadır. Buna karşılık yurt dışı üretici enflasyonu (YD ÜFE) yüzde 55'ten fazla, yurt içi üretici enflasyonu ise yüzde 40'tan fazladır. Bu fiyat artışlarını yaşamış olan üretici ve ticaret kesimi, tüketiciye bunu yüzde 25 olarak yansıtabilmiştir. Bu dönemde tarımsal üretim ve ticaret ile uğraşanlar ilan edilen tüketici enflasyonunu aşağıya çeken bir görev üstlenmiştir. Eğer bu karşılaştırmayı yıllar boyunca yaparsak göreceğiz ki aslında tarım sektörü, diğer sektörlerden çok daha az düzeyde enflasyonu etkilemiştir. Tarım sektöründen çekilme eğiliminin bir sebebi de budur. Maliyetlerini, fiyatlarına yansıtamayan bir sektör büyüyemez. Nitekim son açıklanan büyüme rakamlarında küçülen tek sektör tarım sektörüdür. Herkes şundan emin olsun ki, bu küçülme üreticinin tembelliğinden değildir.

Değerli üyeler,

Son açıklanan veriler, Antalya ekonomisi açısından önemli uyarılar içeriyor. Özellikle karşılıksız çek ve protestolu senet adetleri ve tutarları konusunda şimdiye kadar karşılaşmadığımız sonuçlarla yüz yüzeyiz. Karşılıksız çek adetinde yüzde 50 artış varken karşılıksız çek tutarında yüzde 150'lik artış yaşanmıştır. Yani büyük tutarlı çeklerde ödeme zorluğu daha çok yaşanmıştır.

Karşılıksız çekte, Türkiye ortalamasının altında kalmamız bizlere teselli olmuştur. Borcuna sadakatte bildiğiniz gibi kentimiz öteden beri hep ön sıralarda bulunmuştur. Yani zorluklara karşın, borçlarımız konusunda hala nispi yüksek ödeme oranlarına sahibiz. Kentimizin borcuna sadık olma özelliği, kredi talep etme eğiliminde de etkisini göstermektedir. Ülkemiz ortalama kredi büyümesi yüzde 30 iken kentimizde bu oran yüzde 32 olarak gerçekleşmiştir. Sektörel kredilerde, kentimizde en yüksek büyüme toptan ticarete yüzde 140 ile gerçekleşmiştir. Ziraatte ise yüzde 20'lik bir artış olmuştur.

Kıymetli meclis üyeleri,

Ülkemizde tarımsal hasat ortalama 2 ayda yapılır. Hasatla birlikte önümüzde iki seçenek vardır. Ya hasadı doğrudan tüketeceğiz ve sonraki aylarda ithalat yapacağız. Ya da gelişmiş ülkelerde olduğu gibi uygun ve yasal koşullarda saklayıp, stoklayıp malların zaman faydasını artıracacağız. Çünkü malların zaman faydasını artırdığınızda, yarattığınız katma değer de artar. Katma değeri en fazla artıran yöntem, mesela lisanslı depoculuktur. Yine meyvelerimizin pek çoğu soğuk hava depolarında, hububat ve benzeri ürünlerimiz depolarda stoklanır ki yıl boyu tüketebilelim.

Stoklama faaliyeti eğer bir manipülasyon ya da rant aracı olarak kullanılıyorsa, yani karaborsacılığa giriyorsa o bir suçtur ve cezası sonuna kadar verilmelidir. Burada dikkat edilmesi gereken hayati konu; suç işleyenle yasalara uygun olarak emeği, alın teri ve namusuyla çalışanları kesin ifadelerle ayrı tutabilmektir. Mallarını her depolayanı karaborsacı ilan edersek tarımı tamamen bitiririz. Sorun baskınlarla çözülemeyecek kadar derindir. Tarımda hastalıklarla mücadele, planlama, üretim ve ticaretin yeniden ele alınması gerekmektedir.

Kıymetli meclis üyeleri,

Son dönemde yapılan komite toplantılarında üyelerimiz, ürün hastalıklarını ve buna bağlı verim ve kalite düşüklüğü sorununu çok sık dile getirmeye başladı. Soğandaki küf hastalığı, zeytindeki zeytin sineği hastalığı, domatesteki tuta zararlısı, susamda kelebek zararlısı, yer altı sularının çekilmesi gibi çok sayıda sorunla mücadele edildiği belirtiliyor. Uzmanlara göre, iklim değişikliklerinin de etkisiyle önümüzdeki yıllarda bu tür zararlıları ve hastalıkları daha fazla konuşur hale geleceğiz. Zaten türlü zorlukları yaşayan tarım sektörünün bir de bu hastalıklarla karşı karşıya kalması başta Tarım ve Orman Müdürlükleri olmak üzere herkesi önlem almaya, yeniden bilgileri ve paylaşımları gözden geçirmeye zorunlu hale getiriyor. Bu konuda karar vericilerin iş işten geçmeden önlem alacağına inanıyorum.

Değerli Üyeler,

Gündemimizde olan diğer bir konu da Hal Yasası...

Biliyorsunuz Hal Yasası, en çok değişen yasalardan biridir. Her değişiklikte, mevcut sorunların giderileceğinin belirtilmesine rağmen sorunların daha derinleştiğini üzülenlerle takip ediyoruz. Yeni düzenleme ile hal sistemi

içerisindeki komisyonculuğun kaldırılması öngörülüyor. Yapılan düzenlemeyi sektörün diğer paydaşları gibi bizler de ikinci, üçüncü ağızdan öğreniyoruz. Hazırlanan taslağın, önce sektörün görüşüne sunulması, geri bildirimler de dikkate alınarak yeniden ele alınması gerektiğini düşünüyorum.

Borsamızca düzenlenen ve sektörün tüm paydaşlarını bir araya getirdiğimiz “Yaş Meyve- Sebze Sektörü sezona başlarken” başlıklı sektörel analiz toplantısına katılanlar, yerine daha iyi bir sistem getirilmeden komisyonculuğun kaldırılmasının sektörü daha da sıkıntıya sokacağını hatta çiftçiyi üretimden vazgeçireceğini belirtiyor. Bu görüşlerin karar vericiler tarafından dikkate alınacağına inanıyor, aileleriyle birlikte binlerce insanımızı ilgilendiren komisyonculuk mesleğinin tek kalemde bitirilemeyeceğine inanıyorum.

Sevgili üyeler,

Borsamızın gündemindeki bir diğer konu ise Canlı Hayvan Borsası...

İlk etap çalışmalarını Kurban Bayramı öncesinde tamamladığımız Kömürcüler'deki Canlı Hayvan Borsası'nın, hayvan ticaretinin merkezi olması için yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Bu doğrultuda Perşembe günü (yarın) Antalya Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri ve Antalya Hayvancılık Ticaret Anonim Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Birol Ekici ile birlikte üyelerimizin ve sektör paydaşlarının katılımıyla alanda bir toplantı gerçekleştireceğiz. Toplantıya katılan arkadaşlarımızın önerileri ve göstereceği ilgi, Hayvan Borsası'nın etkin olarak çalışmasına katkı sağlayacaktır. Hayvan Borsası'nın 2. Etabıyla ilgili ise proje fiyatlandırma çalışmalarımız devam etmektedir.

Kıymetli arkadaşlarım,

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre, dünyadaki tarımsal üretimin yaklaşık yüzde 56'sını, toplam gıdanın yüzde 80'ini küçük çiftçiler üretiyor. Bizde ise küçük üretici her geçen gün üretimden elini çekmek zorunda kalıyor. Bunun tarımın sürekliliği ve devamı açısından risk olarak görüyoruz, başta kooperatif modeli olmak üzere küçük üreticinin bir an önce örgütlenmesi gerekiyor. Kooperatif sisteminin yenilenerek etkili performans kriterleriyle denetiminin sağlanması, örgütlenme modelinin başarıya ulaşmasını sağlayacaktır.

Tarımsal biyoçeşitliliğin sürdürülmesine yardımcı olan aile çiftçiliği, geleneksel ürün ve gıdaların korunmasını sağlıyor, yerel ekonomilerin gelişmesine katkı sunuyor. Çünkü onlar, tarımı sadece ekonomik faaliyet olarak görmüyor, yaşam biçimi olarak da görüyor. Tarımdaki depremleri yapısı nedeniyle daha hafif atlatan aile çiftçiliğinin geliştirilmesi ve sürdürülebilir olması için pazarlara erişimin kolaylaştırılması, teknoloji ve yayım hizmetlerine erişimin sağlanması, sosyo-kültürel koşulların geliştirilmesi gerekiyor. Bu nedenle aile çiftçiliği destekleyen politikaların acilen hayata geçirilmesi gerekiyor. Küçük çiftçi yaşatılmalı, aile tarımı desteklenmelidir.

Değerli çalışma arkadaşlarım,

Her ay düzenli olarak toplanan komite toplantılarımızda üyelerimiz, sektörlerinde yaşanan gelişmeleri ve sorunları değerlendiriyor. Görüş alışverişinde bulunuyor. Bizim de yol göstericimiz olan komite üyelerimize buradan teşekkür ediyorum. Arkadaşlar, gündeme getirmek istediğiniz konuları, Meclisimizin sektörel başlıklı bölümünde dile getirebilirsiniz.

Sözlerime son verirken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Saygılarımla,

